

SERMO III.

LEGES JOVIANÆ GENERALES.

I.

Solvimus è Portu, mediumque tenemus, ERASTE,
 Æquor, fulcantes vada falsa, faventibus Austris.
 Quid si reflaret Boreas? Tamen esset eundem:
 Si non, quò cœptum est; quò ferret Ventus, & Unda.
 Littora jam longè; magis & mihi turpe reverti est,
 Quàm dare, si sic Fata volent, nova nomina Ponto.
 Te superesse volet, si quis DEUS æquore regnat;
 Atque suum in terras portabit Ariona Delphin.
 Nam memini, te fortè Chelyn feriente Trichordon,
 [Una fides deerat] responsa dabant tamen omnes
 Ripæque, Sylvæque Lacûs. Mons Regius ultro (a)
 Assurgens, montem oppositum deponere jussit
 Pileolum, atque tuæ genua incurvare Camænæ.
 Scilicet evades. Juvenes Fortuna fovet, ceû
 Femina: quæque Cruci devota est Victima, nunquam
 Hanc Thetis eripuit. - -

II.

- - Quare servatus Amici
 Collige relliquias, atque injice munus Arenæ.
 Si Lapis est præstò, inculpas, licet, æquora Solem,
 Dum subit Occiduis: tria sed superadjice Verba:
 ORTUS AB OCCASU. Si displicet ambiguum illud
 Ortus: seu Nomen seu Præteritum fiet? Hic tu
 Protinus erades dextrè, digitisque duobus.

Ille

(a) Duo sunt Montes ad Lacum Lucernensem, Regius & Pileatus dicti, ex adverso se respectantes. Lucerna autem primò cognitus Auctori fuit Erasius.

Ille velut quondam se Afini, Lustralis Aquæ qui
 Epotæ reus esse probabatur, positurum
 Piscinâ in Sacrà cineres promiserat esse:
 Postquam correptum digitis primoribus aptè,
 Impositumque Pyræ pollinctor rite cremâisset.
 Scribe igitur: LUBET EMERITOS JAM SOLVERE CURRUS.
 Longius hoc, ais, est: tamen est Senecæ: tamen est mi
 Mens eadem ac Phœbo, quando occidit. An placet istud:
 CONDAR UT EXORIAM? Magna est fiducia Parvis;
 Infanti major. Placiturum exculpere possum hoc?
 DUM MORIOR ORIOR. Cæsuras tendere nemo
 Scïoppius arguerit, neque Scaligeri duo damnent,
 Nî medium cupiant sibi demonstrarier unguem.
 Quid si fors dicam? CÆLUM ET TERRA ALTERA RESTAT.
 An solemne illud nobis, ac sæpe recoctum?
 NON TOTI OCCIDIMUS. Superest pars optima Nostri:
 Craftina fors etiam REDIVIVUM AURORA VIDEBIT.

III.

Erast. **H**Æc Extra Rhombum: inversâ & ratione docendi.
 Protinus Exemplum! Quando mandata capeffam,
 Et Leges, ad quas formari Symbola debent?
 Nónne hoc est, quod tu reprehendere sæpe solebas
 In nostræ Doctõribus, Orbilijsque Juventæ?
 Qui commenta illi sua, vel magè, si sapuère,
 Scriptorum Veterum obtrudunt Exempla. Velut qui
 Cerdonem instituens, Crepidam, heus Puer! inspice, dicat,
 Fac Similem. Verùm haud doceat, quo subula ritu
 Vibretur, quo dente extendi possit aluta,
 Denique in alterius corio quâ ludere fas sit.

IV.

Auth. **N**ON omnes odi memores: amo te magis ex hoc,
 Quòd mihi restituis, quæ te docuisse nec isto
 Pœnitet, aut pudet articulo. Licet Invidia olim
 Et Maria & Montes commiserit, imaque summis,
 Unius ob caudam Piscis, Vinique lagenam.
 Nam quid ad Oeconomum attineat vel tota Academi (b)
 Fabrica, nî loculis gravis est faber, aut lapis, aut calx?

V.Sed

(b) Academia ab Academo Athenis edificata.

V.

SEd cœptum repetamus iter. Jovius, Pater Artis, (c)
 Unius in Lævæ digitos præcepta redegit
 Omnia. Pentalogo contentus Episcopus: Uno hoc
 Cedere se Mosi confessa modestia Comi est.
 Primò inter *Corpusque Animamque* [ita nominat ille,
 Quæ nos Lemma Figuramque appellavimus] æqua ut
 Sit Proportio. Tum nimiâ caligine ne fit
 Cæcata, ut sit opus Cumis, Antroque TrophonI (de)
 At neque sic pateat [quoniam est ea Lingua Potentûm (f)
 Omnibus ut Lippis notam & Tonsoribus esse
 Se velit à furno redeuntibus, atque macello.

VI.

Tertia Lex esto: Insigni ut spectabile formâ
 Sit, quod pingetur. Quicquid Natura creavit
 Nobile, Magnificum, Cœloque, Soloque, Saloque,
 Aut Ars invenit Rarum, & Mirabile visu,
 Hûc veniat. Sol, Luna, & Sidera cætera. Stirpes
 Præcipuæ Nemorum, Hortorum Flores, Elementa:
 Ignis, Aquæ; & quantum est oculo spectabilis Aër,
 Per Nubes, buccas Ventorum, immo & Meteora.
 Brutaque, seu volitent, seu repant, seu gradientur:
 Artificum fabrefacta: parum est; Arma ipsa, supellexque
 Omnis, & haud unquam sat demonstrata Quadrati
 In spiram atque orbem gyratio. Dicere quin tu
 Non etiam possis, per Clathros Sole micante,
 Quod Vincentius, hoc: **MUTAT QUADRATA ROTUNDIS.** (g)

VII.

NAmque Syracosæ quæ fit reverentia Arenæ (h)
 Nobis posthac, confusæque cruore figuræ à
 Milite Marcelli? Quis enim tanta otia ferret

C

Deliri

(c) Paulus Jovius Episcopus Nucerinus, Patriâ Novocomensis, qui for-
 san omnium primus de hac Arte Commentarium edidit. (de) Ubi
 Sibylla vaticinabatur; ideo dicta Cumæa: & è specu suo Trophonius.
 (f) Eman. Thesaurus appellat: Linguaggio degli Eroi: Idioma Heroum.
 (g) P. Vincentius à S. Gregorio Mathematicus Belga in suo volumine de
 Quadraturâ Circuli; quam etsi, ut putant, non demonstraverit, multa
 tamen alia præclara Theoremata per eam occasionem dicitur adinvenisse.
 (h) De Archimede, occupatis Syracusis, occiso, contra, quàm cautum fuerat
 à Marcello, dum is in pulvere figuram delineat; scribunt Livius, Plu-
 tarchus, Plinius. Ejus dictum celebratur: Da mihi locum, & Terram
 movebo.

Deliri Senis, & captâ nugantis in Urbe?
 Iste tamen potuit specularibus urere Classem;
 Et, si Fata locum, Mundum extra, fortè dedissent,
 Axe suo motum per Inane evolvere Mundum.

VIII.

AT neque defugas, quas Fabula prisca creavit,
 Aut popularis Opinio adoptavit, numeroque
 Addidit à primo veterum molimine Rerum:
 Phœnices, Gryphes, Pelicanos, & Basiliscos;
 Et Paradisiacos in patris tergo nidos. (i)
 Demum, quæ in nostrum ex alio procul Orbe petita
 Antipodes Pinu nuper misere Batavâ,
 Lusitânique prius. (k) Longè mendacibus esse
 Fas fuit, ac Verum interjecto abscondere Mundo.

IX.

NIl visu at scædum dictuque hæc Symbola turpet:
 Non Monstrum, noctes quod non sinat esse quietas.
 Nil humile, in trivioque situm, calcabitur albis
 Quod pedibus vulgi, obscenaque ab Imagine sordet.
 - - Quid porrò? - - Humanam damnat, removétq; Figuram.
 Denique quamcumque effigiem ut sua verba coronent,
 Seu duo, seu tria. Nî totum pertexere Versum,
 Dimidiûmve magis deceat. Sit & alterius, quàm
 Nativæ Auctori Linguæ. Jactantia sive hæc,
 Sive odium est, populum arcentis, vulgusque profanum:
 Sive verecundo tegi amat Sententia peplo.
 Atque hæc totius Summa est, & Gymnasium Artis.

X.

Erast. **J**Amné manum à Tabula? *Autb.* Possém: nec enim Pater ultra
 Processit Jovius. Nam cætera, quæ superaddit,
 Symbola sunt Regum, & Magnorum Exempla Virorum:
 In quæis sunt bona, sunt mediocria, sunt mala plura:
 Nam quî aliter posset fieri, Liber? Hæc tamen, optes,
 Cognôssent saltem, qui publica Symbola condunt.
 Tu cave, ne tibi rem factam esse rearis, ERASTE,
 Plura etenim superant, & habent opus hæc quoque multis.

SERMO

(i) Ornithologi volunt, hujus Avis ova Maris tergo imposta, foveri
 deinde ab incubante femina. (k) Res ex alio allata orbe à Batavis, imò
 Lusitanis, qui eum detexere primi.